

fovske rodbine enacega imena. Tudi najvišji vrh Plješivice ni brez znamenitosti. Pred malo leti bili so baje na njem še videti ostanki onega optičnega brzojava, po katerem so se sporazumevali za časa francoske okupacije v letih 1809—1813 francoski poveljniki vojaških posadk v Karlovcu, Jaski in Samoboru z Ljubljano, kjer je takrat stoloval maršal Marmont kot generalni guverner francoske pokrajine Ilirije. —

Tretja postaja nam je bila Jaska. Bližnji trg enacega imena, ki je nekoliko oddaljen k desni od železnice, je zelo velik (šteje okoli 2000 stanovnikov), pa tudi zelo star, ker ga je že l. 1251. kralj Bela IV. obdaroval s predpraviciami. Skozi Jasko vodi tudi glavna državna cesta iz Zagreba proti Karlovcu. V neposredni njegovi bližavi je eden izmed 12 frančiškanskih samostanov, ki spadajo h kranjsko-štajarsko-hrvatski provinciji sv. Križa, in kjer biva med čč. gg. redovniki navadno skoro vedno kak naš rojak. Vsa ta okolica je razprostrana in jako lepa. O njej pisal je že l. 1852. v „Novicah“ naš rojak, tedanji tržaški prošt, prečastni gosp. Mih. Vèrne v svojem spisu „Potovanje po nekaterih jugo-slovanskih krajih“ mej drugim: „Vsa ta ravnina ali cela okrajina od Karlovca do Zagreba je res tako lepa, da se ne bojim reči in trditi, da bi se smela z Lombarškimi okrajinami meriti, ko bi bila obdelana, kakor gre. Zemlja je dobra in rodovitna, dasiravno so tla semtertja nekoliko močvirna, in še nikjer nisem lepše turšice videl, ko v ti ravnini, posebno okrog Jaske. Ko bi tedaj rok in denarjev ne manjkalo, — pa menda obojega manjka, — bi se dala okrajina, ki je že sama na sebi silno lepa, v kratkem v pravi raj spremeniti, kjer bi se mnogovrstnega žita, sočivja, vina in najzlahtnejšega sadja obilo pridelovalo.“

Vsega tega se res že veliko prideluje; preko gore, ki ravnino na severni strani meji, in ki se ji Okič pravi, raste veliko prav dobrega vina, ki je menda najboljše na Hrvaškem; tudi sadja in žita se veliko prideluje; ali kaj bi še bilo, ko bi bila cela ravnina obdelana, kakor bi morala biti!“ —

Tem opazkam iz l. 1852. dostavlja moja malenkost: Našim ljudem, ki pravijo, da nimajo doma dela, zaslužka in kruha, ter tišijo z nekako nenaravno silo tja čez veliko lužo v Ameriko, ponujajo sosedna Hrvatska, Slavonija in tudi Bosna med dobrimi slovanskimi brati tudi delo, zaslužek in kruh, morda še boljšega in bolj poštenega, kakor Amerika. Zlasti če se silijo čez morje cele družine, bi se za denar, kar stane prevoznja in potnina, dal tam doli kupiti že primeren dom. Priporočevali so izseljencem že tudi mnogi drugi to, pa do malega govorili le gluhim ušesom. Se ve, mnogo je takih, katerim ni toliko za delo, kakor za mastne zaslužke, katerih se v Ameriki nadejajo, toraj so jim tudi vsi zdravi in trezni opomini le bob v steno. „Komur pa ni svetovati, mu ni pomagati“, pravi pregovor, toraj prestopim tudi jaz od te točke na dnevni red, to je k nadaljevanju mojega potopisa. —

Od Jaske naprej postaja svet vedno bolj odprt; temni gozdi menjajo se z rodovitnimi polji. Pri mesečnem svitu

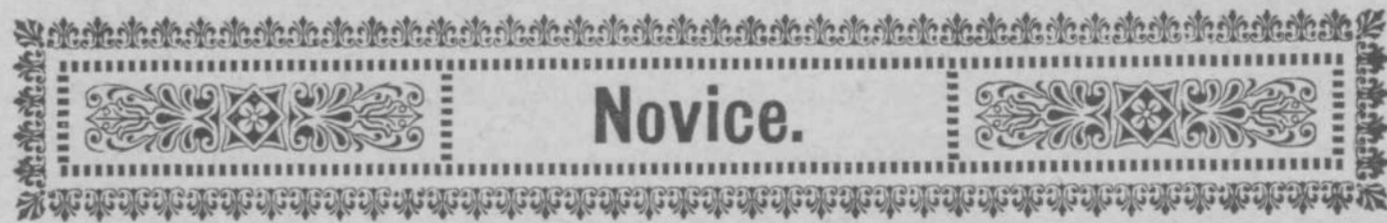
bilo je v daljavi k desni opaziti več vasij, izmed katerih imenujem le selo Draganič, kjer biva tudi mnogo plemenitih seljakov, ki so Turopoljcem enako l. 1264. zadobili od kralja Bele IV. dedno plemstvo. Iz tega se da sklepati, da je bil imenovani kralj s podelitvijo te častne odlike nekako radodaren. — V ozadji k desnej roki videti so bile višine Vivodinske, in oddelek Žumberškega gorovja, ki se naslanja na naše dolenske Gorjance. Mimorede naj omenim, ker sem ravno pri stvari, da se je pred malo leti govorilo, in tudi po naših javnih listih (to je časnikih) pisalo, da oni predel, kjer bivajo Žumberčani (bivšega slunjskega graničarskega polka menda 11. in 12. kompanija, ki ste bili ločeni in n. pr. kakih 6 ur oddaljeni od ostalega svojega regimenta) pripada prav za prav naši kranjski vojvodini. Ako se prav spominjam, so se vršile tudi nekake uradne obravnave zaradi tega; ne spominjam pa se, da bi bil čul, je li in kako je zadeva rešena. Morebiti leže dotični akti kje v kaki pisarni, ali pa bo konečno vsa zadeva morda na tihem zaspala. Ko bi pa drugi imeli od naše dežele česa iskati, bi bilo gotovo vse drugače. —

Proti 10. uri jel se je vlak, kateremu se itak mej vso vožnjo ni posebno naprej mudilo, vedno bolj počasi premikati, dokler se poslednjič ni ustavil. Bili smo na postaji Karlovec. (Dalje sledi.)

Poučni in zabavni drobiž.

Izvestja muzejskega društva za Kranjsko. Ravnokar izšla druga številka III. letnika tega lista obsega nastopno vsebino: J. Pečnik: Najnovejše izkopine z Gore pri Šmariji. — S. Rutar: Nemško-slovenska starinoslovska terminologija. — J. Scheinigg: Slovenska osebna imena v starih listinah. (Dalje.) — A. Koblar: Donesek k zgodovini pošte na Kranjskem. — Ant. Koblar: Drobtinice iz furlanskih arhivov. — S. Robič: Kranjski naslovi (Dalje) — Mali zapiski (S. Rutar: Poročilo iz Italije. — Stolp ljubljanskega gradu. — Kranjski del ljubljanske škofije leta 1605. — Darovanje sveč v ljubljanski stolici leta 1597. — Slovstvo o domoznanstvu slovenskih dežel. — Ptice v tivolskem gozdu pri Ljubljani. — Starinske najdbe pri mestu Kranju.)

Umrljivost otrok. Po statističnih podatkih je leta 1891 v Budimpešti v svojem prvem letu umrlo le 5 otrok bogatih roditeljev, 413 premožnih starišev, 3023 revnih starišev in 171 popolnoma spridenih starišev. Stanje starišev jako vpliva na umrljivost otrok.

Novice.

Deželni zbor.

V seji dne 9. maja stavi posl. baron Schwegel nastopni predlog: „Visoki dež. zbor naj sklene: „Podjetnikom za zgradbo glavne železnice II vrste od kake primerne postaje na državni (nekdaj Rudolfovi) železnici čez Tržič in do primerne kraja v Šentanski dolini, kjer bi se zvezala s projektirano lokalno železnico, se zagotovi od dežele kranjske subvencija, to je, dežela se zaveže prevzeti glavinskih delnic v znesku 50.000 gld. pod pogojem: 1.) Da interesenti in podjetniki prevzamejo glavinskih delnic za 80.000 gld.; 2.) da za ostali del zgradbenega kapitala, kateri se pridobi z izdajo prioritetnih zadolžnic, prevzame država jamstvo za